

mei-jun-jul 2018

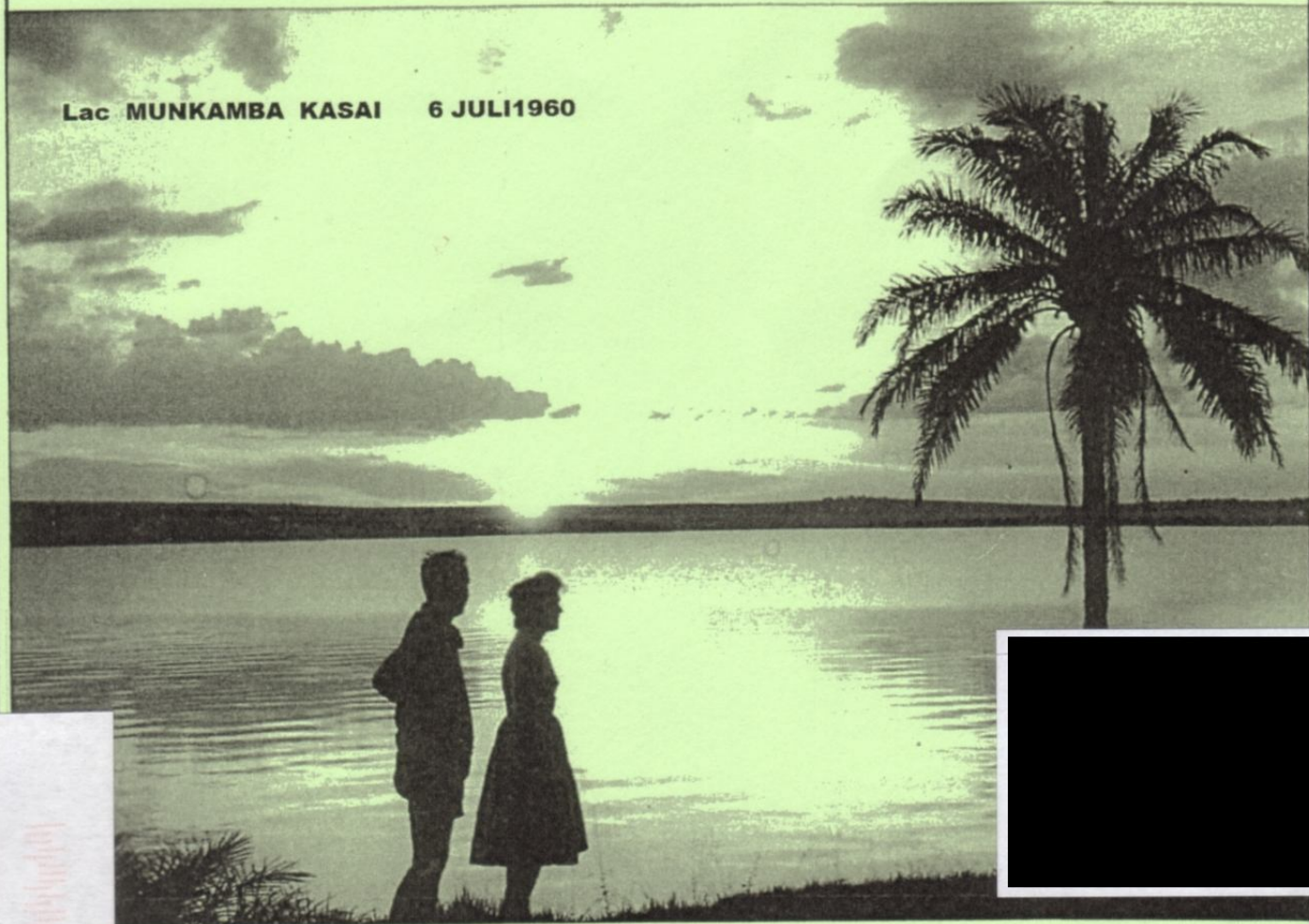
Driemaandelijks
Afgiftekantoor
OOSTENDE Centrum
P 91 30 37

PB-PP |
BELGIE(N)-BELGIQUE

DE MOHIKAAN

Lac MUNKAMBA KASAI 6 JULI 1960

**Ledenblad en nieuwsbrief
Vlaamse Vriendenkring
Koloniaal en Missionarissen**

V.U .Bob Vanhee – Visserskaai 45/3.2 8400 Oostende
bbliv@skynet.be - tel. 059/26 61 67 – [www. De-mohikaan.jouwweb.nl](http://www.De-mohikaan.jouwweb.nl)

DE MOHIKAAN – BLADWIJZER n° 3/2018 - MEI – JUNI

- 1) – De Kaft: Lulabourg plage – Lac Munkamba
- 2) – Woordje van het Mohikaan-opperhoofd.
- 3) – Beklijvende kافت van het Nederlandse weekblad ELSEVIER.
- 4) – Koloniaal "Zwart Gat" door Boudewijn Eggermont.
- 5) – Recensie over het omstreden boek van Bruce Gilley
- 6) – 7) Oscar Michaux, Generaal van Leopold II – door Eddy Merveillie
- 8) – 9) ditoriaal "Brussel" door Boudewijn Eggermont
- 10) – Die lezen mogen eenzaam wezen door Bob Vanhee
- 11) – Congo- babbel uit Kananga door Zr. Lieve Van Wijmeersch
- 12) – Loopgraven in Afrika 1914 / 1918 door Willy Alenus
- 13) – Koloniale activiteiten Kalender Fernand Hessel
- 14) – Onze Tshifulu reunie van 18 december 2017 - Fernand Hessel.
- 15) – Vijf Mohikanen die ons zijn voor gegaan... I.M.
- 16) – Mangbetu-chef uit de Uele met "Niangarakata" prijsvraag.

EEN BLIK TERUG ... EN HOE MOET HET NU VERDER ?

Tien jaar geleden, als voorzitter van VLAS (Vlaamse Actieve Senioren) waar ik toen al een 30tal Oostendse oud-kolonialen had binnengesleurd, groeide toen het idee: WAT WE ZELF DOEN ,DOEN WE BETER ; Ik werd sterk aangemoedigd door Roger Galant, Boudewijn Eggermont en Raf Merveillie en daarop komen we uitgebreid terug in volgende MOHIKAAN van juni ek.

NU TER ZAKE: WAT ZIJN ONZE PLANNEN VOOR 2018 ?

Op zaterdag 30 juni ek. hebben we onze TIENDE traditionele DIPENDA WAKE. In volgende MOHIKAAN verschijnt het gedetailleerd programma en het aanbod van een heel merkwaardig Jubileumboek: de beste fotos, alle nooit gepubliceerde artikels: Jef Geeraerts, de koloniaal verteld door zijn collega's in Bumba, de scherpste editoriaals van Boudewijn Eggermont, enz. ... enz

Op zaterdag 25 augustus nodigt Gisèle De Weireld, haar ex-Zaire - KALEMIE vrienden uit zoals ieder jaar in DE PINTE. Het zangkoor CANTEMUS van de Vlaamse Vriendenkring Kinshasa geeft er een apartief-concert.

Half- oktober komt dan in Oostende ons herfstfeest met een verrassend filmprogramma. En rond het jaareinde komt de BONANA samenkomst zoals ieder jaar !

We blijven uitkijken naar een uitstap naar Tervuren – en SPA

*Het is niet omdat de bladeren vallen,
dat de boom dood is !*

NUMMER 9 • 74STE JAARGANG • 3 MAART 2018 • € 6,95

ELSEVIER

WEEKBLAD

MIES BOUWMAN
Bij het overlijden van een
tv-heilige zonder franje

HET GOEDE VAN KOLONIALISME

Het omstreden pleidooi van hoogleraar Bruce Gilley

**WIJ HOREN HET GRAAG EENS
ZEGGEN 'door anderen'**

Waar bleven onze zo alerte 'scherprechters' van Knack en Humo toen het boek 'The Case For Colonialism' verscheen in september 2017? ELSEVIER stuurde een topreporter voor een interview naar de U.S.A. Iedere belangstellende Mohikaan kan deze 7blz lange recensie van ons gratis toegestuurd krijgen. Een mailtje of belletje is genoeg!

HET KOLONIAAL ZWART GAT

Wereldwijd wordt beweerd: 'Het koloniaal verleden is een onmetelijke concentratie van onmenselijkheid.' In de astronomie is dat dus een zwart gat dat geen enkele lichtstraal laat ontsnappen. En toch is het gebeurd. Een mirakel? Zo kan je het benoemen. Die lichtstraal kwam uit het verre westen: Portland State University. Maar politicoloog Bruce Gilley (1966) werd onverbiddelelijk onmiddellijk terug in het zwart gat opgeslorpt. Hij kreeg heel de kosmos over hem heen. Een echte "shitstorm". In zes maanden tijd heeft hij geen voet meer gezet op zijn universitaire campus omdat zijn dokter hem dat verbodt.

Elsevier Weekblad vond het de moeite een journalist naar Gilley te sturen om hem te interviewen. Daardoor kunnen wij eveneens oordelen of die Amerikaanse professor aan het raaskallen is of in tegendeel een objectief inzicht over kolonialisme brengt.

Wat verschrikkelijks heeft die Bruce Gilley dan wel gedaan om zo harteloos veroordeeld te worden door tienduizenden haat-reacties? Wel, hij heeft het aangedurfd een analyse te maken van het koloniaal gebeuren en te besluiten dat het kolonialisme ook goede kanten had. Hij had waarschijnlijk nog niet door dat maar één taal toegelaten is: 'kolonialisme is een misdaad tegen de mensheid' zoals president Macron, nog in verkiezingscampagne, zei op de Algerijnse televisie. Wij, kolonials, zijn dus zo pervers dat wij dat nog altijd niet beseffen, zelfs na al die jaren dat we toch de tijd hadden om tot introspectie te komen.

Het loont de moeite om een kort overzicht te geven van de bedenkingen en besluiten van die professor uit het verre Portland die onvoldoende besepte dat hij met dynamiet aan het experimenteren was:

- kolonialisme heeft meer goed gedaan dan kwaad en vooral, ook goed wilde doen;
- kolonialisme bracht betere gezondheidszorg, betere voedselproductie, zorgde voor onderwijs en infrastructuur;
- kolonialisme heeft de lokale economie geschapen en deze verbonden met de wereld;
- kolonialisme heeft mensen kansen geboden die ze anders niet hadden gekregen;
- kolonialisme zorgde voor sociale, politieke en economische vooruitgang;

Gilley durft het aan te beweren dat het Britse koloniale rijk meer heeft gedaan voor de bestrijding van armoede dan alle ontwikkelingshulp van na de oorlog bij elkaar.

Hij pleit voor de introductie, voornamelijk in Afrika, voor vormen van 'goede' koloniale bestuurswijzen. Hij noemt dat de 'koloniale gemeenschapskist'. Westerse hulp aan landen zonder deze instituties is weggegooid geld, zegt Gilley. De nationalistische leiders in die landen zitten wel niet te wachten naar de goede raad van professor Gilley.

Het kolonialisme is zo synoniem geworden voor racistische ongelijkheid, uitbuiting en geweld, dat niemand het nog aandurft er iets goed over te zeggen. In de Verenigde Staten is Gilley's pleidooi helemaal academische zelfmoord, omdat de academische wereld er in de greep is van een agressieve correcte dogmatiek. Hij beseft nu dat een normaal debat over de verdiensten van het kolonialisme sinds de jaren zestig onmogelijk geworden is.

Gilley heeft veel spot over voor de algemene 'kolonialisme-zonder kolonie-litteratuur'. Hij benadrukt de verschrikkingen die het gevolg zijn van het anti-kolonialisme in de bruusk onafhankelijk geworden landen. Dat is in zijn ogen het kwaad: "honderd jaar rampspoed is genoeg. Het is tijd om weer voor kolonialisme te pleiten."

Gilley vindt achteraf dat hij een paar dingen in zijn artikel niet goed gedaan heeft, zoals onvoldoende duidelijk maken dat hij het over het moderne - late - kolonialisme heeft als

hij voor kolonialisme pleit. "Zoals dat van Belgisch Congo (1908-1960), toen de regering - na de rauwe wildwest-fase onder koning Leopold II - serieuze pogingen deed om van Congo een fatsoenlijk menselijk land te maken. "Gilley toont hier aan dat hij zich goed ingewerkt heeft in de materie en weet waarover hij praat. Over de periode van Leopold II waren er drie onderzoekscommissies, maar over de gruwelen in Oost-Congo in de jaren 1990 is weinig geweten. Het kon de Congolese regering geen barst schelen.

Het ergert hem dat alleen anti-koloniale stemmen als authentiek gelden. Ook vindt Gilley dat hij niet voldoende zijn stelling onderbouwde dat het kolonialisme in de ogen van de inheemse bevolking legitiem was. Als voorbeeld noemt hij Ahmadu Bello, een Noord-Nigeriaanse politicus die in zijn autobiografie schreef dat hij als kleine stam gewoon was van telkens veroverd te worden. "Het enige verschil was dat de Britten echt om ons welzijn leken te geven."

Gilley beweert dat het kolonialisme zich snel verspreid heeft met relatief weinig kracht van de koloniale mogendheden en ook met relatief weinig westerlingen in de kolonies. Dat is een aanwijzing dat het koloniale regime legitimiteit genoot in de ogen van de inheemse bevolking. Het kolonialisme gaf goed bestuur, kansen, bescherming, zelfontplooiing, emancipatie. Het kolonialisme gaf mensen waardigheid voor het eerst in hun leven. Los van wie je kent, tot welke stam je behoort, of dat je vriendje bent met *The big man*. Mensen konden opeens naar de rechter voor een stuk grond.

Gilley zegt ook dat er veel slecht gebeurd is in de kolonies en benoemt de bloedbaden in India (Amritsar 1919) en de Namibische genocide door de Duitsers op het Herero-volk (1904-1908). Hij drukt er meermaals op dat hij wijst naar het late kolonialisme dat meer goed dan slecht deed. Duitsland dat beschuldigd wordt van genocide, heeft ook een middel gevonden tegen de slaapziekte en heeft aldus miljoenen mensenlevens gered. Zonder hun koloniale aspiraties was dat nooit gebeurd.

Volgens Gilley zijn alle Afrikanen die nu in gammele bootjes een goed heenkomen zoeken in het Europa van de voormalige koloniale mogendheden, het slachtoffer van de aanhoudende tragedie van het anti-kolonialisme. Gilley durft het aan te verwijzen naar de glorieuze slavenrevolutie in Haïti wat hen de onafhankelijkheid bracht in 1804. Na meer dan 200 jaar is Haïti echter nog steeds een mislukte staat die permanent in chaos leeft. Gilley schrijft: "Slaven opstand tegen de Fransen is het slechtste wat Haïti overkomen is." Die opstand wordt echter in academische kringen nog steeds bewierookt.

Gilley houdt van een duidelijke klare taal en geen omfloerste blablabla. Hij was als journalist actief geweest in Hongkong en vergeleek de opbouw van de stad onder de Britten met de Chinese burens. Hij was onder de indruk gekomen van de enorme angst van de bevolking vlak voor de overdracht. Velen vluchtten. Hoezo: Britse onderdrukking? In Congo hadden wij ook zwaar twijfels over het welslagen van de overdracht maar namen een afwachtende houding aan. Na drie dagen werden we ingehaald door de werkelijkheid en mochten velen hun valiezen pakken als er ze er nog tijd voor kregen. Wij waren ook verwonderd: Hoezo: Belgische onderdrukking?

Aziaten bewonderen de kolonials, zegt Gilley. Ga maar kijken in het museum van Singapore: "De Britten deden dit, de Britten deden dat." In Azië werden de mensen die continuïteit bepleitten met de koloniale instituties de leiders. In Afrika werden die in de gevangenis gegoooid. In Afrika keerden ze terug naar vormen van mythisch, traditioneel bestuur zoals onze Mobutu met zijn *lutte pour l'identité Congolaise*. Zo knalden ze recht op de muur. "Want Afrikaanse traditie is onverenigbaar met de moderne wereld."

Wij, die in de kolonie geleefd en gewerkt hebben, kunnen rustig oordelen of Gilley gelijk heeft of niet. Ik denk niet dat we hem zullen terecht wijzen.

Oscar Michaux

Een portret uit de familiechroniek van een medelid-Mohikaan

Het zal misschien enkelen verbazen maar tenminste één van onze Mohikanenbroeders telt onder zijn voorzaten een wel zeer illustere Congo-pionier. Het betreft hier met name ons medelid Armand Michaux, de achterneef van Commandant Oscar Michaux.

De Congo-carrière van Oscar Michaux is nauw verweven met de kolonisatie van Kasai. Na de start van zijn militaire loopbaan bij het 2e Regiment Jagers te Paard en het 1e Regiment Lansiers, kiest Michaux in 1889 voor een leven in dienst van de Congo Vrijstaat. Eenmaal aangekomen te Boma op 06 januari 1890 krijgt hij Lusambo als standplaats toegewezen. Daar, in deze door Paul Le Marinel nabij de Sankuru pas opgerichte staatspost en militair kamp hoeft Michaux niet lang op zijn vuurdoop te wachten. Samen met de toenmalige kampcommandant Luitenant Descamps trekt Michaux onmiddellijk op expeditie tegen de benden van Gongo Lutété. Het is pas op de terugweg van deze expeditie dat Michaux voor het eerst Le Marinel ontmoet en hij ook te horen krijgt dat zijn verdere rol er zal in bestaan om de vesting van Lusambo, dat niet alleen een militair kamp is maar ook een bevoorradingspost voor alle toekomstige veldtochten, te beschermen en er de omwonende stammen tot onderhorigheid te brengen. Het is tijdens deze periode dat Michaux in opdracht van de Districtscommissaris Gillain actie onderneemt tegen de Bathsioko die ten zuid-westen van Lusambo de streek onveilig maken. Aan het hoofd van een kleine groep soldaten verslaat hij nabij het dorp Kissanga de nochtans numeriek in de meerderheid zijnde Kiokos. Een wapenfeit waarvoor hij door Gouverneur-generaal Wahis een speciale vermelding krijgt. Na het vertrek van Le Marinel naar Europa neemt Dhanis het militair bevel over het Kasai – district over en meteen daarna begint de Arabische campagne waarin Michaux nogmaals zijn leiderskwaliteiten ten volle bewijst. Zo is Michaux ook van de partij wanneer de troepen van Dhanis na een belegering van zes weken op 4 maart 1893 het belangrijke Arabische bolwerk Nyangwé innemen.

Na een korte verlofperiode in België keert Oscar Michaux in juni 1894 terug naar Congo als Districtscommissaris 1e klasse en opvolger van commandant Gillain in de Kasai-Lualaba. Nauwelijks terplaatse gekomen verneemt hij er op 05 juli 1894 dat er in het garnizoen van de Force Publique te Luluaburg een opstand is uitgebroken. Het is begin van de zogenaamde opstand van de Batetela die nog ruim twaalf jaar voor de nodige problemen zou zorgen. Michaux die onmiddellijk de eerste colones ter achtervolging van de opstandelingen organiseert geraakt op 8 september 1894 zelf verwickeld in een zwaar gevecht waarbij de Batetela aanvankelijk de overhand schijnen te behalen maar uiteindelijk hun overmoed met de nederlaag moeten bekopen. De troepen van de Force Publique onder leiding van Michaux, bijgestaan door de Lapière, Dufour, Pilate, Dreven, De Bêche en Swanson betalen die dag echter een zware prijs voor hun overwinning. Het is dan ook slechts mede dankzij de door Lothaire 700 man talrijke aangevoerde versterking dat op 06 november 1894 aan de Batetela een zware nederlaag kan worden toegebracht. Vanaf 17 november 1894 verlaat Michaux de colone van Lothaire om te Lusambo zijn taak van Districtscommissaris te gaan opnemen.

Dit betekent geenszins dat Oscar Michaux nu een rustig bureauleventje leidt. Gedurende 1895 zijn er de logistieke voorbereidingen voor een grote ravitailleringsexpeditie naar de verschillende posten in Katanga en in 1896 moet Michaux opnieuw ter velde trekken tegen de Bathsioko, de Bashilange en enkele resten van daar nog in de buurt verblijvende en zich steeds opnieuw herorganiserende Batetela-rebellen van het Luluaburg-garnizoen waarmee hij nabij de Lubilash afrekent. In augustus 1896 krijgt Michaux dan het bevel om samen te gaan werken met Dhanis die op dat moment volop de campagne tegen de Madhisten voorbereidt. In Nyangwe aangekomen ontvangt Michaux echter het nieuws dat een resterende groep rebellerende oud-soldaten zich hebben verenigd met krijgers van Kabongo, Dibwé en

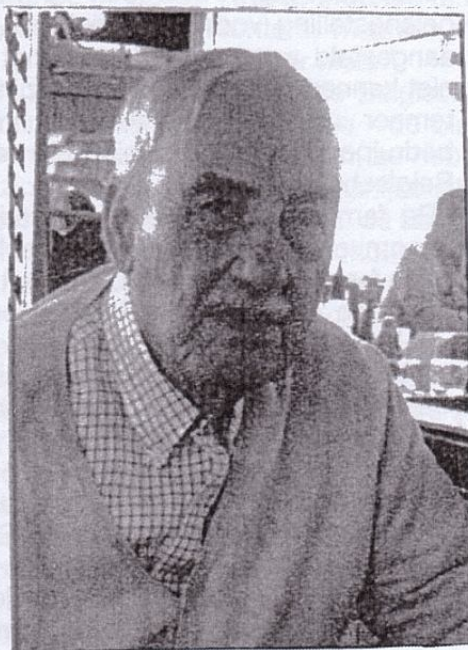
Kolomoni met de bedoeling om in de streek van N' Gandu de vijandelijkheden nieuw leven in te blazen. Michaux beslist dan ook om onmiddellijk met al de zijn ter beschikking staande troepen naar deze bedreigde regio op te rukken. Uiteindelijk komt het te Bena Kapwa tot zware gevechten waarbij de opstandelingen enorme verliezen lijden en twee van hun leiders worden gedood.

7

Begin juli 1897 keert Oscar Michaux definitief terug naar België en vervoegt er zijn oude regiment, het 1e Lansiers waar hij op 26 juni 1906 tot kapitein – commandant wordt bevorderd en op 25 december 1913 tot majoor. Bij het uitbreken van WO I is Oscar Michaux nog steeds in dienst en bevindt hij zich in 1916 te Guines in de Nord Pas de Calais waar hij de leiding heeft over het dépôt van de cavalerie. De oude vechtjas verveelt er zich stierlijk en dient keer op keer een aanvraag in om naar Congo te worden gestuurd om er te kunnen deelnemen aan de Afrikaanse campagne maar dat wordt steeds geweigerd. Met de jaren had hij immers wel wat gewicht bijgewonnen en oordeelde men hem niet meer geschikt voor de actieve dienst. Ook een kleine demonstratie van zijn kant kon het tij niet keren. Tijdens een audiëntie bij de minister in Le Havre ging Michaux met aanéengesloten voeten en zonder aanloop bovenop een stoel springen om te bewijzen dat zijn toegenomen gewicht hem geenszins hinderde en daagde terloops de minister uit om hetzelfde bravourestukje uit te voeren. Het antwoord bleef nee. Oscar Michaux zou echter het einde van de oorlog niet meer meemaken. Hij overleed op 07/01/1918 te Gravelines.

Voor de geïnteresseerden nog dit : in het legermuseum te Brussel zijn tot op de dag van vandaag nog een hele reeks attributen van commandant Michaux te bezichtigen in de vitrinekasten gewijd aan de ten tijde van de Congo Vrijstaat gevoerde Arabische campagne. Naast de schenking aan het legermuseum bracht commandant Michaux in 1913 ook een boek uit waarin hij zijn dienstjaren in Congo uitvoerig beschrijft. Alles staat te lezen in het lijvige boekwerk “ Au Congo ; Carnet de Campagne par le Com. Michaux – épisodes et impressions de 1889 à 1897”, uitgeven in 1913 door de Librairie Dupagne-Counet te Namen.

Eddy MERVEILLIE

Armand MICHAUX (° 1932 in Tienen) wonend in Moorsele W.VL. vertrok in 1953 als milicien naar Kamina-Basis. Hij werd, dank zij zijn diploma als pasteibakker, Kwartiermeester van de Electriscbe Centrale in opbouw nabij de Kilubi waterval(op 84 km. van de Basis.

Na zijn dienst liet Congo hem niet meer los: tot 1962 had hij een bloeiende bakkerij- patisserie in Bukavu en Goma. In Frankrijk bouwde hij een nieuwe loopbaan op en met succes....

was een harde klap. De ambassadeur van Ghana heeft bekomen dat de koning en Eyskens niet onmiddellijk zijn vertrokken. Enkele uren later werd Lumumba verplicht een tekst voor te lezen die opgesteld was door Belgen. Lumumba heeft die lovende tekst voor de kolonisten zonder verpinken voorgelezen tijdens een dejeuner in de tuin van de ambtswoning van de gouverneur. Als hypocrisie kon dat tellen. Hiermee verloor hij alle krediet bij Eyskens.

"Ook monseigneur De Hemptinne, de grote baas van de missionarissen, was voorstander van onafhankelijkheid omdat alle landen aan het dekoloniseren waren. Kongo kon onmogelijk alleen overblijven als kolonie. Het wordt hier gevaarlijk, ook voor de godsdienst. Het is veel beter om een goede onafhankelijkheid te verlenen in grote vriendschap dan risico te nemen die toch moet uitlopen op een grote catastrofe." Een militair optreden was geen oplossing. Ons koloniaal leger bedroeg amper 26.000 man voor een land zo groot als Europa. Trouwens drie dagen na de onafhankelijkheid was het in opstand.

De grote hoop werd gesteld op het vriendschapsverdrag dat allerlei waarborgen inhield. De ondernemingen zouden niet geschaad noch onteigend worden. Men heeft gehoopt door 30 juni voor te stellen grote onlusten en bloedvergieten konden vermeden worden. Maar de gebeurtenissen hebben aangetoond dat tussen hoop en realiteit een diepe kloof kan liggen, zeker in een - voor blanken zonder Afrikaanse ervaring - onvoorspelbaar Afrika.

De financieel-economische kringen waren verdeeld. De derde categorie: de talrijke ambtenaren en magistraten hadden het lastiger. "Ze gingen allemaal hun job verliezen. Sommigen zouden blijven als raadsheer, maar het is niet plezierig als men hoge ambtenaar is en men wordt 's anderendaags raadsman van een zwarte die eventueel geen studies gedaan had. En zij kenden de zwarten maar al te goed met hun wispelturigheid en onbestendigheid. Het is zeer moeilijk om met zwarten samen te werken. Die hebben een heel ander karakter dan blanken." Wie had zulke woorden verwacht van een Belgisch ex-eerste minister? Hij was dan toch blijkbaar niet zo naïef. Zijn interview dateert van 1988. Zou hij vandaag eenzelfde taal nog durven uitspreken? Men mag er op verwedden dat hij liever zijn tong zou afbijten. Critici worden steeds meer verwenst.

Eyskens wijdt ook uit over de flater van generaal Janssens die eventueel aanleiding gaf tot de revolte van een gedeelte van het leger. Generaal Janssens had Eyskens verzekerd: "Maar mijnheer de eerste-minister wees toch gerust. Ik ken al mijn soldaten. Ik wrijf hen over het hoofd. Ik heb ze allemaal in handen. De Force Publique is het machtigste, best gedisciplineerde leger van Afrika." Janssens schreef op een bord: '*Avant l'indépendance = après l'indépendance*'. Maar de soldaten zagen dat er ministers, een regering, rechters, mannen met hoge posten in de regering waren en in het leger gebeurde er niets."

Eyskens is, terecht, vol lof over de Belgische militairen: "Onze officieren en manschappen van de Force Publique - de blanken - zijn zeer gedisciplineerd en moedig geweest. Zij hebben zich kunnen bedwingen, ze hebben niet geschoten wanneer het niet nodig was, alhoewel ze zich toch in een zeer gevaarlijke situatie bevonden. Ze waren in de minderheid, maar, ze zijn er toch toe gekomen om overal de Belgen te bevrijden."

Gaston Eyskens was van mening dat "globaal beschouwd, het nog goed verlopen was." In vergelijking met bepaalde landen moeten we hem gelijk geven: "Maar zie eens wat er in de Maghreb-landen gebeurd is waar de blanken 's nachts in de hospitalen in stukken werden gesneden. In Kameroen, in Kenia waar de Engelsen werden neer gekogeld als konijnen."

Dag Hammarskjöld, de secretaris-generaal van de VN eiste dat wij onze soldaten in één keer terug trokken uit Kongo. Eyskens zei: "Kijk, Meneer Hammarskjöld, hier is de kaart van Kongo. Dat zijn allemaal punten waar blanken zitten die in gevaar zijn. Die ga ik allemaal bevrijden, als ik kan, allemaal. En nadien mogen de VN-troepen komen."

We moeten Gaston Eyskens en monseigneur de Hemptinne gelijk geven: 'het was een verloren zaak.' Wij hadden het toen er moeilijk mee dat toe te geven. Men verweet ons dat er maar zes Kongolese universitaires waren in juni 1960. Alsof dat de hoofdrede was van het Kongolees debacle. Als je ziet waar ze vandaag staan ondanks tienduizenden universitaires en de miljardenhulp die ze in 58 jaar mochten ontvangen. Het was dus een verloren zaak waar niet aan te ontkomen was, maar voor de Kongolezen was de ramp nog veel erger. Dat komt er van als je luistert naar valse profeten als Lumumba, Mobutu en de Kabila's. Hadden ze maar geluisterd naar Moïse Tshombe, maar ja, niet iedereen is en was bereid zijn doodvonnis te ondertekenen door te verklaren te willen samen werken met de blanken.

DIE LEZEN MOGEN EENZAAM WEZEN...

In 10 volumineuze delen van elk 600 A4 blz. gestaafd met meer dan 1000 foto's liet ik 104 oud-kolonialen en missionarissen ZELF de neerslag van hun Congodagen neerpennen. Alle boeken vonden hun weg naar bibliotheken en Mohikaanleden. Door een technisch probleem is bij herdruk de inhoud voortaan beperkt tot 400 blz... Een 'afslanking' en betere lay-out losten dit probleem op. Hierdoor daalt de prijs van € 25- naar € 19.50 met behoud van onze CONGO-NGO's bijdrage.

Ik ben vooral dankbaar voor de recente bijdragen van Missiezusters van de Jacht - Pittem en Ingelmunster, wier bijna vergeten missiewerk gered is van vergetelheid.

ALLEN die in onze Kolonie actief geweest zijn, hebben het volle recht erkend en herinnerd te worden !

WIE SCHRIJFT DIE BLIJFT... maar WAT beschreven wordt OOK !

'CONGO BABBEL' uit KANANGA (Kasai) van Zuster Lieve VAN WYMEERSCH (Brakel)
 Zuster Lieve is intussen 80 geworden en heeft er 50 Congojaren opzitten!
 Toch opteert ze als 'resterende' missionaris zich te blijven inzetten
 voor de 82 Congolese Vincentiuszusters als coördinerende overste. Deze
 zijn verspreid over 7 kasaibisdommen... Wij blijven haar steunen!

De stilte van de voorbije weken heeft niks te maken met de « neerwaartse gevoelens die vorig jaar, maandenlang, mijn doen en laten domineerden » ... absoluut niet!
 Integendeel ... op volle toeren draai ik. Van 's morgens tot 's avonds begaan en bezig rond de honderden ondervoede kinderen uit Kananga...
 Het is de eerste keer in mijn 50 jaar Congo, dat ik zo sterk geconfronteerd word met « ondervoeding »...

*Die honderden kinderogen ze doorboren mijn lijf en hart!
 Ze staren mij vragend aan:
 Honger: waarom ik? Geen bed, geen kleedjes: waarom wij?
 Voldoende eten: wanneer? Terug naar huis: wanneer?
 Ons mama huilt: waarom?*

Al die vragen... zij staan haaks op wat ik GELOOF en BELEEF:

*Elk kind heeft recht op leven, op een waardig bestaan.
 Alle kinderen moeten krijgen waar ze RECHT op hebben.*

Wij weten het: de honger van deze kinderen is niet eenvoudig op te lossen. Er moet héél veel gebeuren. Gemaakte fouten moeten worden toegegeven. Nieuwe initiatieven moeten kansen krijgen. De actieve participatie van al dezen die een stukje verantwoordelijkheid dragen in de maatschappij, is broodnodig.

Er is een lange weg te gaan. Angst en onzekerheid moeten volledig verdwijnen. Er moet terug gewerkt worden aan een rechtvaardiger samenleving. Verbetering komt er maar met een « samenwerking » van alle lagen uit deze geknakte maatschappij.

Als men de ondervoeding van de duizenden kinderen wil overwinnen moet men vooral aandacht aan de moeders schenken. Zij moeten aangemoedigd worden om terug de velden te bewerken, om terug maïs en maniok te planten. Dat alleen kan er toe leiden dat de onbestaande voedselzekerheid voor de kinderen aanzienlijk verbetert.

Op deze werkelijkheid willen de Vincentiuszusters hun ondersteuning focussen. Samen met de moeders willen wij blijven vechten voor een beleid dat sterke ondersteuning geeft aan vrouwen die mee-ijveren en meewerken aan een intensieve landbouw die tevens voor duurzame voedselvoorziening zorgt.

Dat zijn de eerste muzieknoden van een betere toekomst ...wanneer in Afrika de tamtam roffelt is men vlug klaar om te DANSEN!

Héél content kan ik ook mededelen dat de steun, zolang beloofd door tientallen buitenlandse ontwikkelingsorganisaties, startte in de Grote Kasai. Daar is veel over te vertellen ... dat doe ik in de volgende Congobabbels.

DANKBAAR vertel ik vooral over de hulp die ik kreeg voor onze kinderen vanuit mijn parochie en vanuit mijn gemeente BRAKEL.

De mooie som werd gestort. De Bank «Procrédit» in Kinshasa verwittigde dat ze beschikbaar was. Mijn medezusters uit Kinshasa haalden die af en zoeken nu een zekere gelegenheid om de som naar Kananga door te sturen.

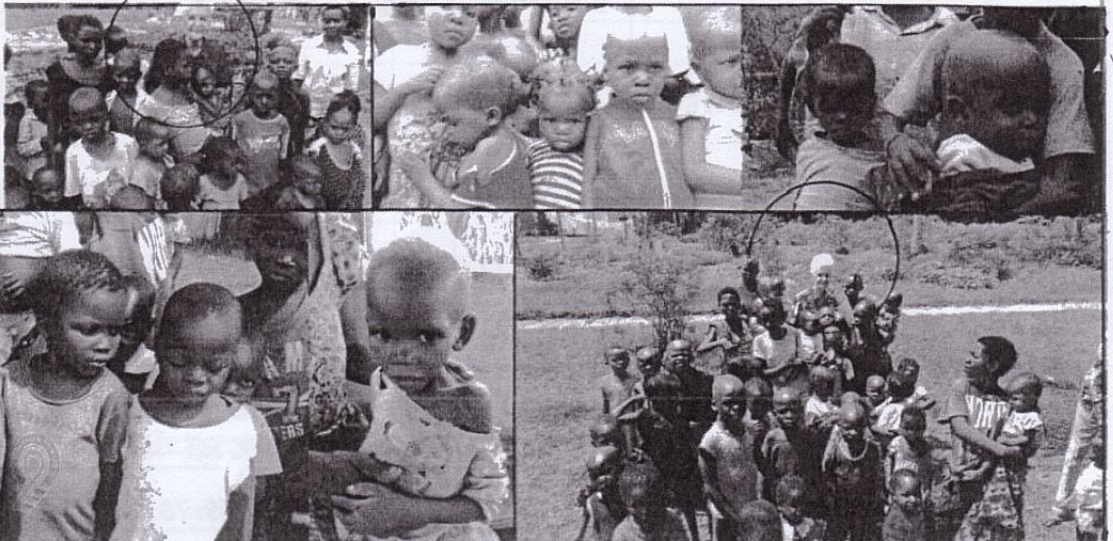
Ik eindig deze Congobabbel met enkele foto's genomen begin maart, in twee van de vijf gemeenschappen van Kananga.

Zieke, trieste en gerimpelde kleintjes die de fleur van hun kind-zijn verloren zijn. Hen blijven wij helpen. Het uitdelen van de maaltijden willen wij volhouden tot in de juni maand. Hopelijk mogen wij de volgende keer foto's doorsturen van kinderen die terug durven glimlachen en waarvan de blik VERTROUWEN uitstraalt.

DANK ... MATONDO ... TUASAKIDILA ... MERCI ...

Van harte en Gods ZEGEN

Lieve Van Wijmeersch

LOOPGRAVEN IN AFRIKA

1914-1918

LES TRANCHÉES EN AFRIQUE

TIJDSCHRIFT VAN DE KONINKLIJKE KRING OUD-OFFICIEREN
AFRIKAANSE VELDTOCHTEN

Willy ALENUS

Première guerre mondiale (1914-1918)

Une guerre dont la F.P. sortit victorieuse

**2014- 2018 Extraits de la Revue du Cercle Royal des Anciens
Officiers des Campagnes d'Afrique (CROACA)- Bruxelles**

Dit MINI-NASLAGWERK (214pp-A4-550gr-kleur) IS VERKRIJGBAAR BIJ AUTEUR WILLY ALENUS
DOOR STORTING VAN € 25-(port inbegrepen) op rek. BE 48 0000 6956 1427.

Email: willy.alenus@skynet.be - tel. 059. 70 23 09

We zijn de laatsten, maar nog met velen!

2018	Janvier	Février	Mars	Avril	Mai	Juin	Juillet	Août	Sept.	Oct.	Nov.	Déc.
ABC (Alliance belgo-congolaise - Kinshasa) : 00 243904177421 - afaalimbo@yahoo.fr												
AFRIKAGETUIGENISSEN : g.bosteels@skynet.be												
AMI-FP-VRIEND Limburg - Hasselt												
AMI-FP-VRIEND West-Vlaanderen : 059 800 681 ou 0497 726 088	10 G	4 AF	7 F	4 F	6 B	29 F	4 V 21 E	5 P	5 F	3 F	7 F 11 E 15 E	5 T
APKDL (Amicale des Pensionnés des réseaux ferroviaires Katanga-Dilolo-Léopoldville) : 04 253 06 47			3 AW			2 B		8 J	18 J		100 B N	
ARAOM (Assoc. royale des anciens d'Afrique et d'outre-mer de Liège) : 04 867 41 94	13 P	13 M 25 P	25 AB	21 P 29 L		9 J					11 E	16 D
ASAOM (Amicale Spadoise des Anciens d'Outre-Mer de Spa) : 0477 75 61 49	22 M 28 AB			29 L	9 M							
BOMATRACIENS (Les Bomatraciens et les amis du Bas-Fleuve) 02 772 02 11 - mukanda@skynet.be										6 BN		
CONGORUDI (Association royales anciens du Congo belge et du Ruanda-Urundi) : 02 511 27 50	10 G											
CRAA (Cercle royal africain des Ardennes de Vielsalm) : 080 21 40 86		14 M	17 AW									
CRAOA - KKOAA (Cercle royal des anciens officiers des campagnes d'Afrique) : 0494 60 25 65				16 A								
CRAOM - KRAOK (Cercle royal africain d'outre-mer) fondé en 1889 - www.craom.be	9 G 16 C	20 B	5 A 27 C									
CRNAA (Cercle royal namurois des Anciens d'Afrique) : 061 260 069				28 AB								
CCTM (Cercle de la Coopération technique militaire)												
FRABELCO (Fraternité belgo-congolaise - Belgique-Congo Verbroederd) m.faelis@live.fr												
KKVL (Koninklijke koloniale vereniging van Limburg) : 011 22 16 09	20 D		10 B			16 E				6 B		
MAN (Musée africain de Namur) 081 23 13 83 - info@museafricain.be			10 A									
MANONO Jean Thiriar 02 653 20 15				21 J								
MDC (Mémoires du Congo et du Ruanda-Urundi) : 02 649 98 48	12 O 26 O	9 O 13 K 23 O	9 O 13 K 23 O	6 O 20 O	4 O 15 K 18 O	1 O 12 K 15 O		31 O	14 O 28 O	9 K 12 O 26 O	9 O 13 K 23 O	7 O 11 K 21 O
MOHIKAAN (DE) (Vriendenkring West-Vlaanderen) 059 26 61 67 - bobliv@skynet.be						30 J	25 J			19 K	23 N	
NIAMBO : 02 375 27 31 niambo@googlegroups.com - https://sites.google.com/site/niambogroupe/		17 P	4 AP	22 PQ	27 PQ			5 JV				
N'DUKUS na Congo : 02 346 03 31 - 02 251 18 47 - 02 652 58 33	10 G					30 Q						
OMMEGANG (asbl ABVCO www.Compagnons-Ommegang.com) 02 759 98 95	23 M			7 E 17 M 26 A	8 E		14 E 27 M 21 E			23 M	11 E 15 E 23 J	11 M
OS AMIGOS DO REINO DO CONGO E O SEU GRANDE RIO ZAIRE (Retrouvailles luso-congolaises) Ferno Ferro - Seixal, Portugal						9 J						
REUNIE CONGO-ZAIREVRIENDEN : 09 220 69 93							25 J					
RCLAGL (Royal cercle luxembourgeois de l'Afrique des grands lacs)	21 I											
SIMBA (Société d'initiatives montoises des Belges d'Afrique : 0475 42 25 29)			17 AW									
URCB (Union Royale des Congolais de Belgique)	15 U								3 U 16 E 21 E	11 U 15 E	3 T	
URFRACOL (Union Royale des Fraternelles Coloniales)				16 A								
UROME (Union Royale belge pour les pays d'Outre-Mer) : www.urome.be												
VIS PALETOTS (Association du personnel d'Afrique de l'UMHK) 02 354 83 31				14 AW								

CODES : A = assemblée générale. B = moambe. C = déjeuner-conférence. D = bonana. E = journée du souvenir/de l'amitié, hommage. F = gastronomie. G = cocktail/apéro. H = fête de la rentrée. I = invitation. J = rencontre annuelle. K = projections. L = déjeuner de saison (printemps/automne). M = Conseil d'administration. N = fête anniversaire. O = forum. P = activité culturelle/historique. Q = excursion ludique. R = Office religieux. S = activité sportive. T = fête des enfants. U = réception. V = barbecue. W = banquet/déjeuner/lunch. X = conférence-expo. Y = jubilé. Z = biennale.

Calendrier des activités en 2018

Pour toute insertion ou correction, téléphoner au 0496 20 25 70 ou écrire à fernandhessel@skynet.be

ONZE SAMENKOMSTEN -de Tshifulu van 18.12.2017

Het doet ons steeds veel genoeg te zien dat ons medelid Fernand Hessel een kleurig verslag uitbrengt over onze samenkomsten in zijn uitstekend tijdschrift "Mémoires du Congo". Maar over zijn geplande koloniale JAMBOREE in Spa blijven we in het ongewisse... Helaas neemt de mobiliteit van onze Mohikanen steeds sterker af. De klok tikt voor ons onverbiddelijk verder... Hopelijk komt er in extremis nog iets uit de bus voor deze uitstap!

Il est bon que les cercles du sud maintiennent des liens avec ceux du nord. Le Mohikaan à Ostende qui regroupe tous les anciens cercles de la Flandre occidentale, généralement par table dans sa nouvelle base de l'ex Kinépolis, avec vue sur l'hippodrome, offre une belle occasion. Et un bon exemple !

PAR FERNAND HESSEL

ASAOM y compte généralement un délégué, si bien que les membres peuvent participer de loin aux manifestations organisées par le Mohikaan qui compte à peine dix ans d'âge, mais près de 400 membres.

La réciprocité ne tardera plus à venir. Le Mohikaan se prépare à faire un déplacement à Spa en minibus, pour y rencontrer les membres de l'ASAOM et se replonger dans l'Ardenne qui leur manque beaucoup au plat pays qui est le sien. Cela devrait normalement avoir lieu en 2018, à titre expérimental, avant de se lancer dans l'aventure d'une grande rencontre à Spa, pour l'ensemble des cercles encore debout en Belgique. Pour commémorer la

fin de la Grande Guerre, car c'est de Spa que le Kaiser, comprenant que la guerre était perdue pour l'Allemagne, a fui vers les Pays-Bas où il est mort en 1941.

Spa était proche du cœur de Léopold II, si on peut dire, puisque c'est là que la reine Marie-Henriette avait pris ses quartiers, pas loin de ses chevaux qu'elle chérissait par-dessus tout. C'est dans son palais que beaucoup de coloniaux ont trouvé refuge pour se remettre des traumatismes provoqués par le désastre de l'Indépendance du Congo en 1960. Mais rien de tout cela n'est venu perturber la bonne humeur des Mohicans et de leurs invités. La mémoire, comme soutenait Bergson, est la faculté d'oublier. Enfin Spa fait assez bien l'una-

nimité entre les gens du nord, du centre, du sud et de l'est.

Le maître de céans, Bob Vanhee, était une fois de plus omniprésent. Bon orateur, il maîtrise l'art de mobiliser ses gens, à commencer par sa femme et son rédacteur en chef ; et bon écrivain aussi, son dernier opus a trait à la correspondance qu'il entretint avec sa famille, depuis le lointain Dekese au Kasai. Rappelons que l'association soutient pas moins de dix ONG. Il faut donc que la caisse soit nourrie. Cela implique suivi et créativité. Au plan de la créativité, la moambe fut détrônée au bénéfice du Tshifulu, inspiré de la cuisine kasaienne. Elle ne manquait pas de saveur même si aucune traduction du nom n'a pu être donnée. ■

Chez les Mohicans

Als jullie mij zoeken, zoekt dan in uw hart. Als ik daar een plaatje gevonden heb, dan leef ik verder met jullie...

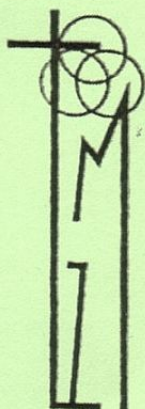
R.M. Rülke

ZUSTER CHRISTINE

Marie-Magdalena Vandermeulen

ZUSTERS VAN MARIA

INGELMUNSTER

PER MARIAM AD JESUM

Schrijver Julien Van Remoortere

L. DeClerck

Denise CREUPELANT

Weduwe van Walter HUYSENTRUYT

Oud Koloniale

Geboren te Sint Katrien op 18 oktober 1938
godvruchtig overleden te Sint Katrien op 27 maart 2018.

Iwan GROSJEAN

Licence en sciences commerciales et financières ULG

Membre de la Brigade Piron

Commandeur de l'Ordre de Léopold II

Médaille du Volontaire de guerre combattant

Médaille commémorative de la guerre 1940-1945

Titulaire d'autres distinctions honorifiques

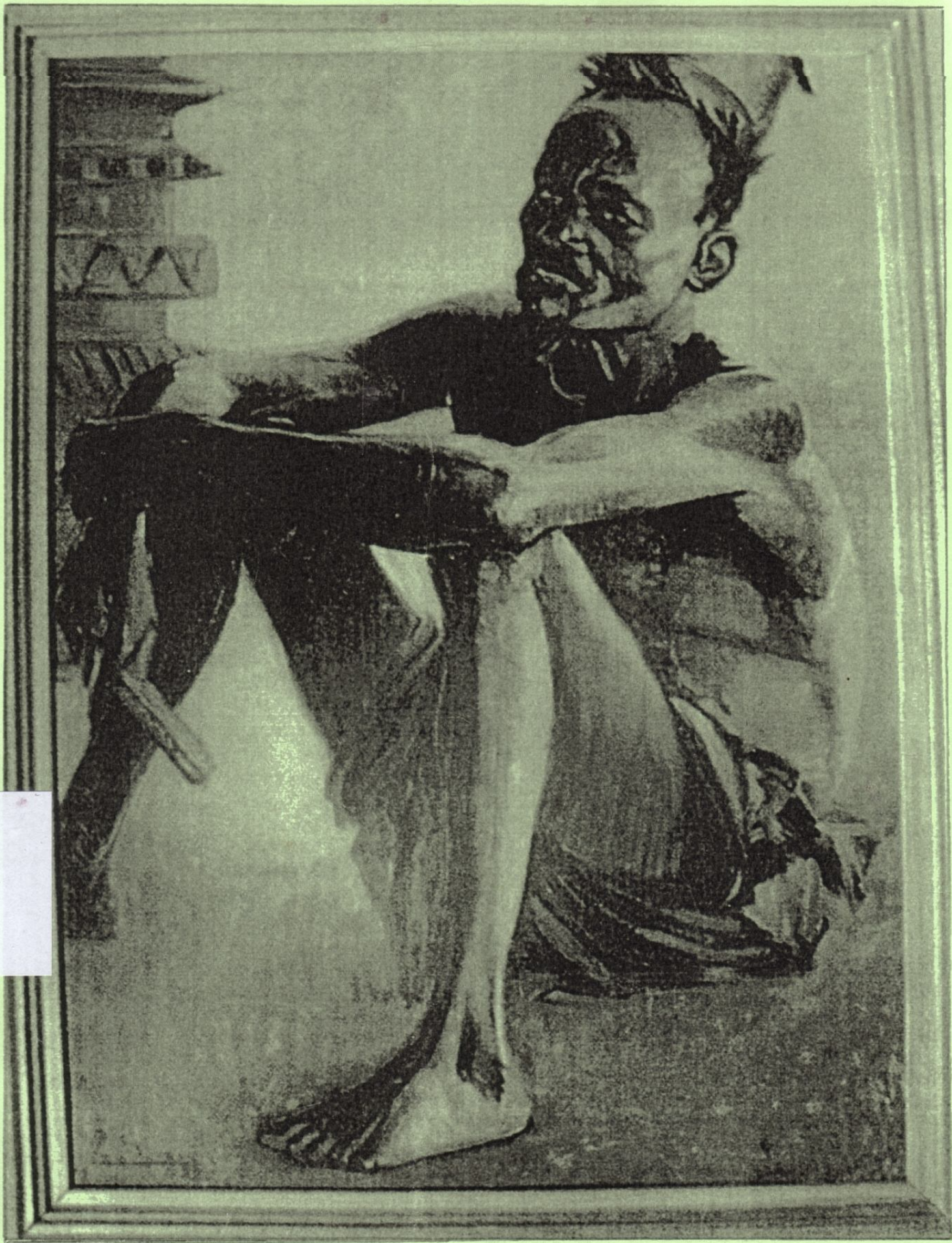
Président honoraire de l'AFAC

Inspecteur du Budget honoraire à l'Administration belge d'Afrique

Conseiller honoraire à l'Administration belge

né à Verviers le 24 novembre 1925
et décédé à Woluwe-Saint-Lambert le 19 mars 2018.

- Zuster Christine (°Wielsbeke 12.4.1925)trad in het klooster van Ingel-munster op 12.9.1944 waar ze omringd door haar medezusters overleden is op 15.3.2018. Zij was van 1947 tot '91, dus 44jaar polivalent actief in onderwijs en verpleging op de grote Ituri missieposten. Sinds het begin was ze steeds trouw aanwezig op onze reünies...
 - Als moeder van Piet Huysentruyt kreeg Denise dikwijls de kans om heel fier haar Congo verleden te 'outen'wat nu eerder zeldzaam geworden is! Noch haar man Walter noch zijzelf zijn nooit van Afrika genezn geraakt.
 - Iwan Grosjean, trouwe abonnee van de Mohikaan, is in al die jaren nooit tot bij ons in Oostende geraakt. Hij was de laatste voorzitter van AFAC, de Vereniging, soort syndicaat van de gewezen functionarissen in Congo.
 - Louis De Clerck (°1/1/1929-+12/11/2017 in Braine L'Alleud) Hij was Gewestbeheerder in de Kasai(1953-'60)dan Magistraat in Burundi(1960-'72) Eindigde loopbaan als Ambassadeur. Voorzitter UROME-KBUOL van 2006-'10)
 - Zonder schrijver Julien Van Remoortere zou onze Vriendenkring er nooit gekomen zijn: dank zij Julien kwam bij Lannoo ons eerste boek 'onze dag en in Congo' dat in 2010 vier herdrukken kende. Dit sukses was de springplank voor de Mohikaan vereniging. Julien was een litteraire 'duizendpoter', 220 boeken dragen zijn naam, ondermeer 'De laatste Missionarissen.
- ALLEN HIERBOVEN BLIJVEN LEVEN IN ONZE HERINNERINGEN, GEDACHTEN, HARTEN...

Deze mooie olieverfschilderij (61 x 81 cm) van René LESUISSE (1901- 1966) siert onze living. In 1939 schilderde hij een jaar lang in de Mangbetu dorpen Niapu-Medge-Paulis van de UELE. Het gemeentelijk museum van Nivelles draagt zijn naam. Ik noem dit werk ' **NIANGARAKATA** '. Wat betekent dit Lingala-woord en welk verband heeft dit met die oude chef ?

Wie mij dat kan uitleggen mag een boek kiezen van blz. 10 !

BOB